

Onno Wesseling

Suiker

DE GEUS

Deze uitgave kwam tot stand door bemiddeling van Sebes & Bisseling
Literair Agentschap te Amsterdam. Zie ook www.sebes.nl.

© Onno Wesseling, 2016
Omslagontwerp Berry van Gerwen
Omslagillustratie © Getty Images/Lonely Planet Images
ISBN 978 90 445 2822 0
NUR 301

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt
worden door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook,
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van De Geus BV,
Postbus 1878, 4801 BW Breda, Nederland. Telefoon: 076 522 8151.
Internet: www.degeus.nl.

Meer weten over onze boeken en auteurs? Meld u dan aan voor onze
nieuwsbrief via www.degeus.nl of volg ons via social media:

De_Geus

DeGeusBreda

Haar lippen trilden toen ze zich vooroverboog en het kind in de wieg legde. Ze zonk weg in het blauw van haar zoons ogen, zoekend naar iets wat ze voor altijd bij zich kon houden. Een anker dat haar op ieder moment terug kon voeren naar dit ogenblik en de herinnering zou beschermen tegen de wisser van de tijd.

De vader van het kind, August Georg Otto Graf von Schauenstein-Hirschbach, stond bij de raampartij, die de hele breedte van de kamer besloeg. Zijn ogen gleden rusteloos van de rozen in de zomertuin naar het frisse groen van de linden, volgden het zigzagpad van een hagedis op de buitenmuur naast het raam en spiedden naar het klokje in zijn linkerhand. Zijn snor welde als een grijze springgolf uit zijn bovenlip op en overspoelde het grootste deel van zijn mond. Verscholen prevelden zijn dunne lippen de woorden van een lied waarvan zijn vuist met minieme wiegende bewegingen het ritme volgde.

Aan de andere kant van de kamer leunde zijn vrouw Amanda tegen het dressoir om haar pijnlijke heup te ontlasten. Glimlachend bekeek de gravin het tafereel bij de wieg. De gravin glimlachte eigenlijk altijd. Maar meestal was het een droeve lach. Een uitdrukking van overgave aan een lot waaraan ze minder kon veranderen dan ze zou willen.

Haar blik gleeed langs de vrouw bij de wieg naar haar echtgenoot. Ook zonder dat ze zijn lippen zag bewegen wist ze welk soldatenlied hij daar in stilte stond te dirigeren. Al te vaak had ze dat gebral over eer en trouw aangehoord. Ze wist zeker dat het kind in de wieg niet zijn enige bastaard was. Eer en trouw. Maar zijn overspel beroerde haar niet meer dan het wisselen van de seizoenen.

Bij toeval had Amanda een paar dagen geleden gehoord wat haar echtgenoot het kamermeisje had toegevoegd in een van de salons op de benedenverdieping van het kasteel. Hij had de deur zo stil mogelijk gesloten, maar vergat achter het kamerscherm bij het raam te kijken. Met een opengeslagen boek in haar schoot hoorde Amanda daar hoe hij het leven van de dienstmeid zou treffen met een gesel van haast bijbelse omvang als ze iemand zou vertellen wie de verwekker van het kind was. Het meisje begon te snikken toen August haar duidelijk maakte dat ze geen andere keus had dan te verdwijnen. Die dag nog, met het kind. Dat was het moment waarop Amanda het kamerscherm opzijschoof. De meid verstijfde van schrik en gaf geen kik meer. Amanda keek glimlachend naar haar man. Zijn adellijke houding, die ze zo haatte, leek opeens te wringen als een krappe schoen.

‘Hij heeft gelijk, je kunt hier niet blijven’, zei ze tegen het kamermeisje zonder haar blik van haar man af te wenden. August stemde in met een kort knikje. Las ze dankbaarheid in zijn ogen? Hij strekte zijn rug en duwde zijn borstbeen naar voren. Als hij helemaal stram stond zouden zijn handen tot slot achter zijn rug met tergende beheersing in elkaar grijpen.

Die pose had ze voor het eerst gezien toen hij zich op het landgoed in Derbyshire, waar ze geboren en getogen was, aan haar voorstelde. Aansluitend vroeg hij om haar hand. Erg veel moeite om te verhullen dat ze niets meer dan een toegift was bij de steenkooltransactie die hij met haar vader, Lord Willoughby, gesloten had, deed hij niet. Een buitenkansje voor de Engelsman, want door een aangeboren defect aan haar heup stond Amanda aan de rand van de huwelijksmarkt. In het zog van een paar duizend ton steenkool vertrok ze een paar weken later naar Duitsland.

Nog terwijl August zijn ongenaakbaarheid aan het herstellen was, vervolgde Amanda tegen de meid: ‘Maar buiten dit slot

hebben jij en dat kind geen toekomst. Niemand neemt je zo in dienst: ongetrouwd en met een bastaard. Zonder een betrekking zal het niet lang duren voordat dat joch in de goot ligt te creperen. Als je het beste voor hem wilt, laat je hem hier.'

August wilde zeggen dat hij nog liever een geit in zijn huis zou opnemen, maar hij hield zijn mond en draaide zijn nek in de stijve boord.

'Ook voor jou zal gezorgd worden,' maakte Amanda zijn vernedering compleet. 'Een dienstmeid die geen enkel voorbehoud kent in de toewijding aan haar heer, behoort ten minste een half jaar loon mee te krijgen.' Ze mankte naar de deur, die ze achter zich sloot, het gesnik van de meid en het protest van haar man negerend.

In de gang was het een stuk koeler. Met haar hand streek ze langs het pleister van de buitenmuur, dat wit stof op haar vingertoppen achterliet. Het geruzie van Gottfried en Ludwig, de zoon-tjes van August uit een eerder huwelijk, drong de gang binnen. Hun moeder was vijf jaar geleden gestorven bij een onduidelijk ongeluk met een paard, niet lang na de geboorte van de jongste.

Toen Amanda de jongetjes leerde kennen waren het een schattige baby en een vrolijk brabbelende, wat eigenwijze peuter. In de vier jaar daarna begonnen ze steeds meer op hun vader te lijken. Amanda deed desondanks haar best van ze te houden. August had iedereen in het slot verboden ooit nog met één woord over hun lijfelijke moeder te reppen. Dus dwong Amanda zich een liefde voor de kleintjes te koesteren alsof het kroost uit haar eigen schoot was. Maar de jongens leken de moeite die haar dat kostte te voelen.

Gedurende die jaren vrat het besef aan Amanda dat zijzelf kinderloos zou blijven. Die pijn begon om te slaan in bitterheid nu het moment naderde waarop het definitief te laat zou zijn. De

vijfendertig was ze gepasseerd en over zijn afkeer van haar gehandicapte lichaam had August nooit enige twijfel laten bestaan.

Gottfried en Ludwig waren inmiddels de hoek in de gang omgeslagen, waar ze tegen Amanda opliepen. Zonder een groet of verontschuldiging liepen ze bekevend en elkaar duwend door. Haar eigen kind, een meisje het liefst, dat was haar onvervulde wens. Een schone lei, die zij kon beschrijven met mooie zinnen, beschilderen met schitterende beelden waarmee het kind op haar beurt weer de wereld zou kleuren.

En nu was het uitgerekend een jongetje dat haar droom zou vervullen.

*

Slot Schauenstein was een pompeus bakstenen bouwwerk in neogotische stijl, met torens en kantelen als op een kindertekening. Het hield zich diep in het Beierse Woud verscholen voor de wereld. De grootvader van graaf August had het in 1824 laten bouwen nabij het dorpje Hirschbach, op de ruïnes van een landhuis dat tijdens een napoleontische oorlog in de as was gelegd. Met veel bombarie wijdde hij het slot in. Zelfs de ridderspelen en behoeftige maagden die in torenkamers op redding wachtten ontbraken niet.

Van de strategische positie die de naam deed vermoeden was geen sprake. Het stond midden in een vergeten dal, niet eens op een rots. Toch hield August vol dat de fundamenten van een oorspronkelijk ridderkasteel waren, waar ooit de adellijke voorvaderen van de Von Schauenstein-Hirschbachs zich verschanst hadden. Dat de adellijkheid van de familie net zo oud was als de nepburcht zelf kon iedereen in het Adelsboek nalezen. Koning Maximiliaan I Jozef had pas een jaar voor de voltooiing van het

slot Augusts grootvader in de adelstand verheven. Een bedankje voor een obscure gunst, werd gefluisterd.

Nu keek zijn kleinzoon August woedend over de gedekte tafel naar zijn vrouw. De punt van zijn sabel rustte op de borst van een gebraden auerhoen dat hij er juist mee wilde aansnijden. Hij dacht indruk te maken door het vlees aan tafel met zijn wapen te trancheren of er bij gelegenheid champagneflessen mee open te slaan. Verder gebruikte hij het ding alleen om lijfstraffen uit te delen aan zijn zoons.

‘Lenz.’ De graaf liet de laatste klank van de naam sissen tussen zijn tong en voortanden toen zijn vrouw hem vroeg of hij al wist hoe hij de jongen wilde noemen. Het was de naam van de broer van het kamermeisje dat die middag haar ontslag had gekregen. Een stevige knaap die mest ruimde in de stallen. Voor andere taken was hij ongeschikt. Het enige waar hij echt goed in was, was de omgang met paarden. Hij leek ze te verstaan en er was niemand die ze met zo veel gratie en zo weinig kracht of dwang bereed.

Toen Amanda de naam als vanzelfsprekend met ‘Von Schauenstein-Hirschbach’ aanvulde, kliefde de sabel het borstbeen van de vogel in tweeën. August veegde de kling schoon aan het tafellaken en stak het wapen weg. Ze zag hem trillen van beheersing toen hij zijn glas leegdronk. Met het lege glas nog in zijn hand liep hij naar de deur. Hij smeed het met een korte beweging in de haard.

‘Lennart.’ Amanda proefde zijn naam. ‘*Yes, what a splendid name that is, my dear.*’ August rukte de deur open. ‘En breng je me morgen zijn geboortebewijs? Hij is tenslotte jouw wettige erfgenaam, *darling.*’

Tegen de duistere achtergrond van de gang verkrampte August. Het duurde even voordat er genoeg woede uit zijn spieren

was gevloeid om weer te kunnen bewegen. De dreun van de deur was door het hele kasteel te horen.

Het bloed van de pasgeborene verschoot van rood naar blauw.

*

Het was nog donker toen Lennart negen jaar later op een winterochtend zijn broers de trap naar zijn verdieping op had horen lopen. Op het zachtjes rammelen van de wind aan de luiken van zijn slaapkamer na was het tot dan toe stil geweest.

Lennart wist dat hij geen seconde te verliezen had. Hij was uit zijn bed gesprongen en in zijn fladderende hemd de trap aan de andere kant van de gang af gerend. De stenen vloer beneden verried zijn stappen niet. Hij had zich verstopt in een loze ruimte die hij ooit ontdekt had achter de houten panelen tegen de buitenmuur. Het was lastiger dan hij dacht om het schot geruisloos weer op zijn plaats te brengen en het geluid had zijn broers naar hem toe geleid. Nu waren ze maar een paar meter bij hem vandaan. Hij herkende het geluid van de sabel, het gezang van de kling na iedere tik. Een onstabiel ritme dat een treiterige uitnodiging begeleidde: ‘Ettertje, kom tevoorschijn ...’

In een zeldzaam moment van verbroedering speelden de drie jongens weleens met het officierswapen van hun vader. Een ontwijding waar ze gelukkig nog nooit op betrapt waren. Het ontzag voor zijn vader was er bij Lennart in geramd. Hij zou er dan ook een lief ding voor geven als August op dat moment was verschenen om zijn zoons met zijn wapen te betrappen.

‘Hé, rotjoch, kom tevoorschijn!’ schreeuwde Gottfried opeens. Ludwig gaf een gillette van schrik. ‘Laat je zien, dan gebeurt je niets.’ Hij zette zijn leugen kracht bij met een harde slag van het staal op een paneel, precies ter hoogte van Lennarts schuilplaats.

Hij schrok toen hij de angst uit zijn eigen keel hoorde ontsnappen.

Stilte.

Gekras op hout. Lennart zag een klein spleetje licht ontstaan. Een stalen punt drong erin en wrikte het paneel moeiteloos open.

‘We hebben hem!’ riep Ludwig toen het houten schot met een doffe klap op de grond viel. Gottfried zette de punt van de sabel op Lennarts borst. Met de wijsvinger van zijn vrije hand gebaarde hij Lennart uit zijn hol te komen.

In zijn schuilplaats waren de geluiden griezelig en dreigend geweest, maar toen Lennart eenmaal bibberend van de kou in de gang stond, wist hij niet of het spel of ernst was.

‘Bang was je, hè?’ zei Gottfried. ‘Nou? Je verstoppen als een lafaard!’ Met open mond stond Ludwig naar de barse taal van zijn broer te luisteren. ‘Wat moet dat?’ brulde Gottfried zijn gevangene in het gezicht. ‘Ben jij een Von Schauenstein? Von Schauensteins zijn niet bang! Nooit! Waar is je eer?’ Ludwig knikte beslist naar Lennart en zei: ‘Ja!’

Lennart gaf geen antwoord. Hij had net als Ludwig, die vijf jaar ouder was, geen duidelijk idee wat ‘eer’ precies was. Hun vader sprak er geregeld over, maar het werd nooit duidelijk waar hij precies op doelde. Het moest iets vervelends zijn, want hij trok er het donkere gezicht bij dat hij altijd opzette als hem iets dwarszat. Andere mensen bijvoorbeeld, of darmgas.

Gottfried legde de sabel op Lennarts linkerschouder, de kling naar zijn nek gericht.

‘Misschien is het tijd dat je eens leert wat het betekent om ridderbloed te hebben. Alhoewel jij verdomd weinig van een jonker hebt.’ Ook dat had Lennart zijn vader meer dan eens horen zeggen, en ook daar begreep hij niets van.

‘Een teken moet hij krijgen,’ zei Gottfried tegen Ludwig.

Zijn broertje knikte.

‘Misschien lijk je dan wat meer op een man, Lenzzzz.’ Gottfried keek hem scheel aan. Ze pestten hem vaak met zijn naamgenoot. Ze beweerden dat de naam ‘strontschepper’ betekende.

‘Waarom noemt mama hem eigenlijk nooit “Lenz”?’ vroeg Ludwig zich af.

‘Omdat het zo’n rare naam is natuurlijk. En omdat hij zo lelijk is. Met je zwarte haren en die blauwe ogen,’ richtte Gottfried zich weer tot Lennart. ‘Niemand op het kasteel heeft van die rare ogen. Hier,’ hij wees op een plaats onder zijn rechteroog waar niets te zien was, ‘zo een kan ik jou ook geven.’ Lennart begreep dat hij op het witte streepje onder zijn andere oog doelde. ‘Het teken van de sabel. Alleen echte mannen hebben dat.’

‘Ja,’ zei Ludwig, wiens gezicht nog net zo ongeschonden als dat van Lennart was.

Lennart wist dat er geen sabel in de buurt was geweest toen Gottfried die wond had opgelopen. Trots op het eerste plukje mannendons op zijn kaak had zijn broer zich al spelend aan het scheermes van zijn vader gesneden. Net als met de sabel had August zijn zoons verboden om met het vlijmscherpe ding te spelen. Lennart herinnerde zich zijn teleurstelling toen hij zag om wat voor een miezerig wondje het ging. Het pak rammel dat hun vader Gottfried daarna had gegeven moest veel meer pijn hebben gedaan. Lennarts knieën begonnen te trillen.

‘Alweer bang, hè? Laat het maar niet lopen,’ zei Gottfried en hij gaf Lennart een tik met de botte kant van de sabel in zijn kruis. De jongen klapte dubbel.

‘Mee naar buiten,’ sommeerde Gottfried. In de pas marcheerde Ludwig achter hem aan door de eindeloze gang, gevolgd door een strompelende Lennart, die zijn handen voor zijn kruis hield. Tot bij de ‘Gouden Deuren.’ Daar vergat Lennart even zijn pijn.